

12. Behandling af Social- og Ældreministeriets Danmarkskort over sociale klagesager i 2021 (B)

Sagsnr.: 22-020205

Åbent

Kompetence

Byrådet.

Beslutningstema

Byrådet kan på baggrund af indstilling fra Seniorudvalget, Socialudvalget, Erhvervs-, Beskæftigelses- og Uddannelsesudvalget samt Økonomiudvalget beslutte at iværksætte handlingsplaner til styrkelse af den juridiske kvalitet i sagsbehandlingen på eventuelle problemramte områder i serviceloven.

Indstilling

Sundheds- og Ældrechefen, Socialchefen og Kommunaldirektøren indstiller,

1. at Byrådet beslutter, om og i givet fald på hvilke områder i serviceloven, der skal udarbejdes handlingsplaner til styrkelse af den juridiske kvalitet i sagsbehandlingen.

Sagens indhold

Baggrund

Social- og Ældreministeriet udarbejder hvert år inden 1. juli en oversigt over kommunernes omgørelsesprocenter i Ankestyrelsens afgørelser af klagesager efter lov om social service (serviceloven). Det kaldes populært for Danmarkskortet.

Der offentliggøres en samlet omgørelsesprocent for alle kommunens klagesager på servicelovsområdet og konkrete procenter på 14 specifikke bestemmelser på børne- og voksenhandicapområdet.

En omgørelse er defineret som en ændret eller ophævet kommunal afgørelse samt en hjemvisning af en afgørelse til fornyet behandling i kommunen.

Omgørelsesprocenterne for den enkelte kommune skal behandles på et byrådsmøde inden årets udgang. På mødet skal Byrådet drøfte og tage stilling til, om der på baggrund af Danmarkskortet er behov for at iværksætte handlingsplaner til styrkelse af den juridiske kvalitet i sagsbehandlingen på et eller flere områder i serviceloven.

Der er ikke formkrav til indholdet af en handlingsplan eller krav til på hvilket niveau i kommunen, planen skal vedtages. Behovet for en handlingsplan kan imidlertid opstå på et specifikt område, såfremt omgørelsesprocenten sammenholdt med andre oplysninger tyder på problemer på området; problemer, der forventes at kunne løses ved en handlingsplan.

Såfremt Byrådet ikke finder behov for iværksættelse af en eller flere handlingsplaner, skal Ankestyrelsen orienteres om fravalget og begrundelsen herfor.

Afgørelser efter serviceloven hører under tre fagudvalg i Slagelse Kommune. Det drejer sig om Seniorudvalget, Socialudvalget og Erhvervs-, Beskæftigelses- og Uddannelsesudvalget. Med denne sag forelægges således Danmarkskortet for 2021 for disse udvalg til Byrådets behandling.

Handicaprådet og Ældrerådet orienteres om Danmarkskortet.

Samlet overblik

Det fremgår af Danmarkskortet for 2021, at Ankestyrelsen har afgjort 108 sager på servicelovens område for hele Slagelse Kommune. I 35 af klagesagerne har Ankestyrelsen omgjort kommunens afgørelse. Dette giver en omgørelsesprocent på 32 % på det samlede sociale område. Landsgennemsnittet var i 2021 31,8 %.

I forhold til de omkringliggende kommuner er omgørelsesprocenten således:

Holbæk	43 %
Kalundborg	36 %
Ringsted	42 %
Næstved	32 %
Sorø	31 %

Seniorudvalget

Center for Sundhed og Ældre

Center for Sundhed og Ældre har truffet afgørelse i 37 ud af de 108 sager. Siden 2020 er der derved sket en stigning i antal sager, der er oversendt til Ankestyrelsen, da antallet af sager i 2020 udgjorde 27 sager.

Af nedenstående skema ses fordelingen af sager på henholdsvis ophævet/ændret, hjemviste og stadfæstede indenfor centrets område. Stadfæstede afgørelser er, hvor kommunen har truffet korrekt afgørelse.

Ophævet/ændret	Hjemvist	Stadfæstet
2,7 % (1 sag)	21,6 % (8 sager)	75,7 % (28 sager)

Af skemaet nedenfor fremgår det, hvordan de 37 afgørelser fordeler sig på de enkelte paragraffer i Center for Sundhed og Ældre.

Område	Omgjort/ændret	Hjemvist	Stadfæstet
Biler (SEL § 114)	0	4	9
Boligindretning (SEL § 116)	0	0	3
Forbrugsgoder (SEL § 113)	1	1	5
Hjemmehjælp (SEL § 83)	0	0	1
Hjælpe midler (SEL § 112)	0	3	10

I den ændrede afgørelse efter § 113 om forbrugsgoder har kommunen i afgørelsen givet afslag på el-køretøj. Ankestyrelsen ændrer kommunens afgørelse, således at borger har ret til et 3-hjulet el-køretøj som forbrugsgode med 50 procentts støtte til køb af el-køretøjet.

Begrundelserne i de hjemviste sager fra Ankestyrelsen er som overvejende hovedregel, at sagerne ikke indeholder tilstrækkelige oplysninger til, at der kan træffes afgørelse i sagen. Endvidere har Ankestyrelsen i en sag kritiseret kommunen for utilstrækkelig begrundelse og genvurdering.

Det er kommunens pligt at sørge for, at der forud for, at der træffes afgørelse i en sag, indhentes tilstrækkelige oplysninger. Dette er et grundlæggende forvaltningsretligt princip, som ligeledes er indarbejdet i den sociale retssikkerhedslov.

Kommunen har endvidere pligt til at opfylde kravene i forvaltningsloven om, at afgørelsen skal indeholde en tilstrækkelig begrundelse og i genvurderingen tage stilling til relevante klagepunkter samt forklare, hvorfor disse ikke ændrer afgørelsens resultat.

Socialudvalget

Center for Handicap og Psykiatri

Center for Handicap og Psykiatri har truffet afgørelse i 18 ud af de 108 sager. Siden 2020 er der derved næsten sket en halvering af sager, der er oversendt til Ankestyrelsen, da antallet af sager i 2020 udgjorde 31 sager. Der var ca. 1900 aktive sager i Center for Handicap og Psykiatri i 2021.

Af nedenstående skema ses fordelingen af sager på henholdsvis ophævet/ændret, hjemviste og stadfæstede indenfor områderne voksen/handicap.

Ophævet/ændret	Hjemvist	Stadfæstet
5,6 % (1 sag)	61,1 % (11 sager)	33,3 % (6 sager)

Af skemaet nedenfor fremgår det, hvordan de 18 afgørelser fordeler sig på de enkelte paragraffer i serviceloven (SEL) under Center for Handicap og Psykiatri.

Område	Omgjort/ændret	Hjemvist	Stadfæstet
Socialpædagogisk støtte (SEL § 85)		1	
Borgerstyret Personlig Assistance (SEL § 96)		1	
Ledsagerordning (SEL § 97)	1	1	1
Merudgifter (SEL § 100)		2	4
Misbrugsbehandling (SEL § 101)		3	
Tilbud af behandlingsmæssig karakter (SEL § 102)		1	
Midlertidigt botilbud (SEL § 107)		1	
Længerevarende botilbud (SEL § 108)		1	
Forsorgshjem (SEL § 110)			1

I ovenstående afgørelse om ledsagerordning har kommunen i afgørelsen nedsat det månedlige antal ledsagertimer. Ankestyrelsen ændrer kommunens afgørelse, således at borger har ret til 15 timers ledsagelse om måneden.

Begrundelserne i de hjemviste sager fra Ankestyrelsen er som overvejende hovedregel, at sagerne ikke indeholder tilstrækkelige oplysninger til, at der kan træffes afgørelse i sagen.

Center for Børn og Unge

Center for Børn og Unge har truffet afgørelse i 53 af de 108 sager, som Ankestyrelsen har afgjort. Der er således sendt 8 sager mere til Ankestyrelsen end i 2020, idet der i 2020 blev sendt 45 sager til afgørelse i Ankestyrelsen.

Der var i 2021 i alt 1.162 verserende sager, hvoraf ca. 211 sager var børnehandicapsager.

Der er i 2021 truffet samlet 3.193 afgørelser (inkluderet i dette antal er afgørelser udenfor nærværende emne, eksempelvis aktindsigter og afgørelser om anbringelser, beslutninger fra Det Særlige Børn- og Ungeudvalg mm.)

Af nedenstående skema ses fordelingen af sager på henholdsvis ophævet/ændret, hjemviste og stadfæstede indenfor områderne i Center for Børn og Unge.

Ophævet/ændret	Hjemvist	Stadfæstet
5,7 % (3 sager)	20,8 % (11 sager)	73,6 % (39 sager)

Af skemaet nedenfor fremgår det, hvordan de 53 afgørelser fordeler sig på de enkelte paragraffer i serviceloven (SEL) under Center for Børn og Unge.

Område	Omgjort/ændret	Hjemvist	Stadfæstet
Børnefaglig undersøgelse (SEL § 50)	1		7

Efterværn og opretholdelse af anbringelse (SEL §§ 76 og 76a)		1	1
Foranstaltninger (SEL §§ 52 stk. 3 nr. 1-9, 55 og 69 stk. 1)			1
Hjemgivelse og hjemgivelsesperiode (SEL § 689)		2	
Samvær (SEL § 71)	1	2	7
Valg af anbringelsessted (SEL § 68b)			1
Merudgiftsydelse (SEL § 41) + tilbagebetaling	1	3	5
Personlig hjælp og ledsagelse (SEL §§ 44 og 45) + tilbagebetaling			1
Tabt arbejdsfortjeneste (SEL §§ 42 og 43) + tilbagebetaling		3	14
Ulovligt skolefravær, standsning af børn- og ungeydelse (SEL § 155c)			2

Antallet af sager, der er ophævet/ændret er faldet fra 6,7 % i 2020 til 5,7 % i 2021; antallet af hjemviste sager er faldet fra 26,7 % i 2020 til 20,8 % i 2021; og antallet af sager, der er stadfæstet, er steget fra 66,6 % i 2020 til 73,6 % 2021. Der er således sket mærkbar forbedring på området.

27 af de 53 sager vedrører børnehandicapområdet. Ud af disse har Ankestyrelsen stadfæstet 20, ændret/ophævet 1 og hjemvist 6. En stor del af de omgjorte afgørelser er typisk sager vedrørende merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste.

Begrundelserne i de hjemviste sager fra Ankestyrelsen er som overvejende hovedregel, at sagerne ikke indeholder tilstrækkelige oplysninger til, at der kan træffes afgørelse i sagen.

Erhvervs-, Beskæftigelses- og Uddannelsesudvalget

Ungeenheden

Ungeenheden varetager ydelser efter serviceloven for en afgrænset målgruppe af såvel de unge under 18 år som de unge over 18 år.

For så vidt angår de unge under 18 år ligger afgørelseskompetencen for servicelovens bestemmelser i afdeling Børn og Familie, da de udarbejder børnefaglige undersøgelser efter SEL § 50 samt handleplan og derefter oversender sagen til opfølgning i Ungeenheden.

For så vidt angår de unge over 18 år ligger afgørelseskompetencen for socialpædagogisk bistand efter SEL § 85 delvist i Ungeenheden.

Der er i 2021 ikke modtaget klager over afgørelser efter SEL § 85 i Ungeenheden.

Retligt grundlag

Efter den sociale retssikkerhedslovs § 84a udarbejder Social- og Ældreministeriet årligt en kommuneopdelt oversigt (Danmarkskortet) over Ankestyrelsens omgørelsesprocenter for klagesager på servicelovsområdet året forinden.

Det fremgår af § 79b i den sociale retssikkerhedslov, at Danmarkskortet skal behandles på et byrådsmøde, hvor Byrådet skal forholde sig til behovet for at styrke den juridiske kvalitet i sagsbehandlingen på et eller flere servicelovsområder gennem handlingsplaner.

Ankestyrelsens afgørelser er vigtige for kommunerne med henblik på at tydeliggøre de overordnede rammer for, hvordan den enkelte kommune skal fortolke servicelovens bestemmelser, når kommunen skal træffe en afgørelse. Ankestyrelsens afgørelser er samtidig også vigtige med hensyn til at sikre ensartet sagsbehandling på tværs af kommunerne og retssikkerhed for borgerne.

Handlemuligheder

Byrådet kan beslutte, at der skal udarbejdes handlingsplaner på et eller flere servicelovsområder, hvis det vurderes, at Danmarkskortet for 2021 for Slagelse Kommune sammenholdt med andre oplysninger i administrationen påviser behov herfor.

Vurdering

Samlet vurderes, at der fra 2020 til 2021 er sket et markant fald i omgørelsesprocenten fra 44 % i 2020 til 32 % i 2021, hvilket tilsvarende landsgennemsnittet og er under benchmark (de omkringliggende kommuner).

Center for Sundhed og Ældre

Der arbejdes på procedure og kompetenceudvikling i forhold til at sikre, at sagerne er korrekt oplyste forud for, at der træffes afgørelse. Dette stemmer også overens med nogle af Borgerrådsgiverens anbefalinger i Årsberetning 2021.

Center for Handicap og Psykiatri

Det vurderes, at begrundelserne for de hjemviste sager udgør en retssikkerhedsmæssig udfordring, idet kommunen har truffet afgørelse på et utilstrækkeligt grundlag. Denne udfordring skal løses for at leve op til reglerne i den sociale retssikkerhedslov.

Der arbejdes i centret på procedure og kompetenceudvikling i forhold til at sikre, at sagerne er korrekt oplyste forud for, at der træffes afgørelse. Dette stemmer også overens med nogle af Borgerrådsgiverens anbefalinger i dennes Årsberetning 2021.

Center for Børn og Unge

Center for Børn og Unge har i oktober 2022 igangsat processen "Faglig Udvikling", hvorefter målet er at udvikle afdelingens faglighed med henblik på at sikre det faglige niveau i afdelingen, styrke samarbejdet med familierne, følge op på forløbet med Task Forcen på området for udsatte børn og unge og påbegynde implementeringen af principperne i "Barnets Lov", således at centret er forberedt til "Barnets Lov"s ikrafttræden. Forløbet vil forventeligt strække sig over resten af 2022 og hele 2023.

Centret forventer, at processen på sigt vil medføre yderligere fald i antallet af sager, der bliver hjemvist og ophævet/ændret.

Økonomiske og personalemæssige konsekvenser

Ingen bemærkninger.

Tværgående konsekvenser

Ingen bemærkninger.

Sagens videre forløb

Hvis Byrådet beslutter udarbejdelse af handlingsplaner, vil planerne blive forelagt til godkendelse i de respektive fagudvalg.

Beslutning i Seniorudvalget den 1. november 2022

Fraværende: Ingen

At 1: Seniorudvalget indstiller til Byrådets godkendelse, at der ikke udarbejdes handleplan for de områder i serviceloven som omfatter Seniorudvalgets kompetencer.

Beslutning i Socialudvalget den 2. november 2022

Fraværende: Stén Knuth (V)

At 1: Indstilles til Byrådets godkendelse, med bemærkning om, at der under Socialudvalgets område dog er en del hjemviste sager begrundet i, at sagerne ikke er tilstrækkelig oplyst. De allerede igangsatte initiativer på områderne for at få sagerne tilstrækkelig oplyst, skal fortsætte som en del af handlingsplanen på dette område.

Beslutning i Erhvervs-, Beskæftigelses- og Uddannelsesudvalget den 8. november 2022

Fraværende: Ingen

At 1: Indstilles til Byrådets godkendelse.

Beslutning i Økonomiudvalget den 21. november 2022

Fraværende: Ingen

At 1: Økonomiudvalget indstiller til Byrådets godkendelse, at der ikke udarbejdes handleplaner.

Beslutning i Byrådet den 28. november 2022

Fraværende: Stén Knuth (V)

At 1: Byrådet godkender, at der ikke udarbejdes nye handleplaner, idet der allerede er igangsat initiativer, der dækker forhold, der skal forbedres på områderne.